

Mazání valivých ložisek

Pro spolehlivé fungování ložiska má zásadní vliv jeho mazání. Mazivo v ložisku zajišťuje především oddělení kovových stykových ploch mezi oběžnými drahami, valivými elementy a klecí, tím zabraňuje nadměrnému opotřebení vlivem tření. Dále mazivo také chrání ložisko proti korozi a v některých aplikacích odvádí teplo a nečistoty.

Mazání ložisek může být zajištěno oleji nebo plastickými mazivy.

Mazání plastickým mazivem

Ve většině uložení s valivými ložisky za normálních provozních podmínek se používají plastická maziva. Výhody oproti mazání olejem jsou jednoduchost, lepší schopnost držet se v uložení, zabránění vnikání nečistot a vlhkosti.

Faktory ovlivňující správné fungování mazacího systému:

- Výběr správného maziva
- Množství maziva a domazávací intervaly

Výběr plastického maziva

Vlastnosti plastického maziva mají rozhodující vliv na životnost ložisek.

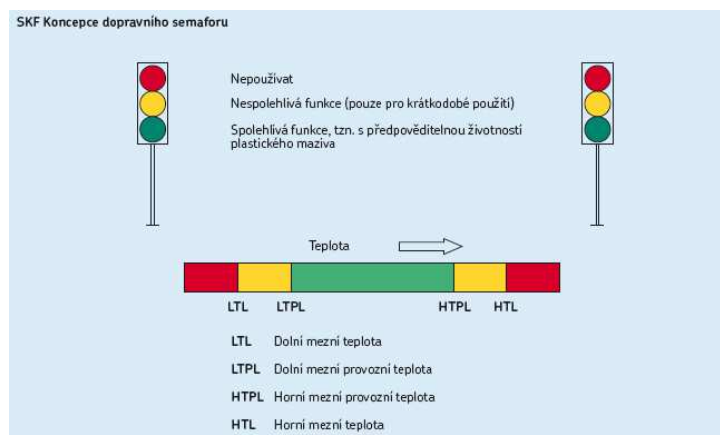
Plastická maziva se skládají z:

- olejové složky
- zahušťovadla
- přísad zlepšujících vlastnosti maziva – grafit, sirník molybdenu (MoS_2)

Mezi vlastnosti plastického maziva se řadí především:

- viskozita olejové složky (tekutost)
- konzistence (tuhost) – klasifikace NLGI (pro valivá ložiska třída 1,2 a 3)

Důležitou vlastností při volbě maziva je teplotní rozsah. Vhodnou pomůckou pro určení maziva vzhledem k dosahované teplotě v uložení může být SKF koncepce dopravního semaforu, která určuje optimální rozsah teplot, při níž mazivo plní spolehlivou funkci a může být přesně stanovena jeho životnost.

Množství maziva a domazávací intervaly

Ložiska, která jsou krytovaná, obsahují náplň plastického maziva na celou dobu životnosti ložiska a nevyžadují domazávání.

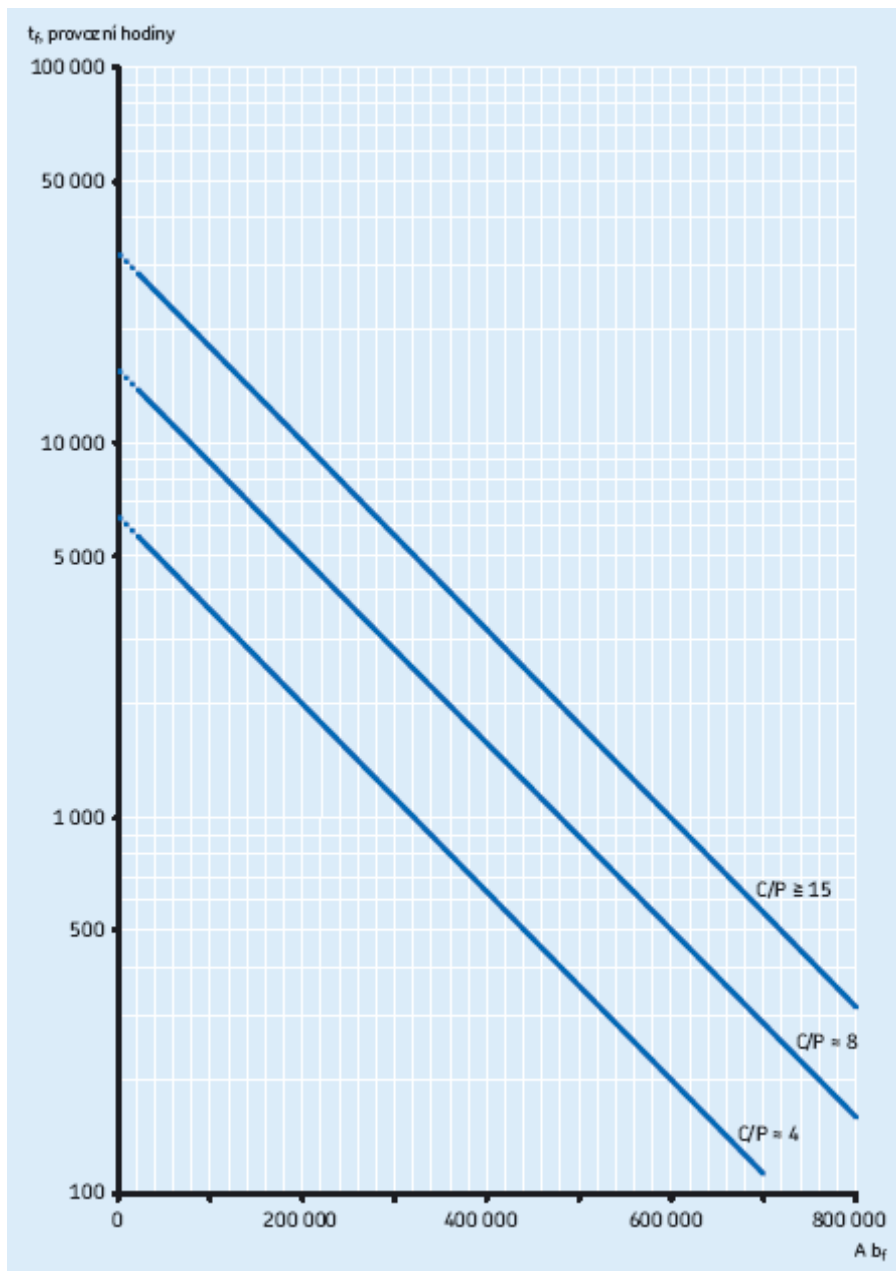
U otevřených ložisek se při montáži vyplní veškerý volný prostor ložiska a těleso, ve kterém je ložisko uloženo, se vyplní jen z části. Pokud se provádí domazávání otvory ve vnějším nebo vnitřním kroužku, tak se těleso vyplní z 20 % mazivem. V případě, že je domazávání realizováno z boku ložiska, tak se těleso vyplní ze 40 % mazivem.

Množství maziva při domazávání se určuje následovně:

- domazávání z boku ložiska $G_p = 0,005 \times D \times B$
- domazávání přes vnitřní nebo vnější kroužek $G_p = 0,002 \times D \times B$

kde G_p – množství plastického maziva při domazávání [g]
 D – vnější průměr ložiska [mm]
 B – celková šířka ložiska [mm]

Domazávací interval se určuje z grafu (pro provozní teplotu $t = 70^\circ$)

t_f - provozní hodiny [h]

A – otáčkové číslo

$$A = n \times d_m$$

kde

n – otáčky [ot/min]

$$d_m = 0,5(d+D)$$

d – vnitřní průměr ložiska [mm]

D – vnější průměr ložiska [mm]

b_f – součinitel ložiska

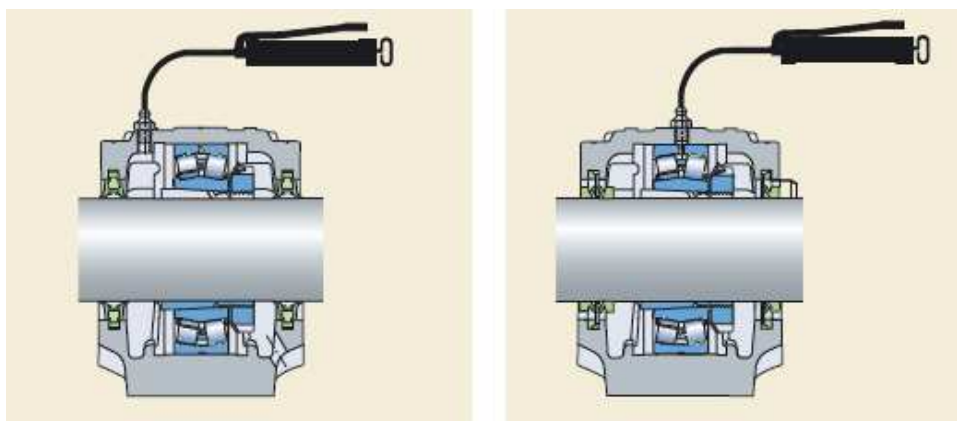
(kuličková ložiska $b_f = 1$)
[-]

C/P – poměrné zatížení
[-]

C – dynamická únosnost (tabulková hodnota) [kN]

P – ekvivalentní (skutečné) dynamické zatížení [kN]

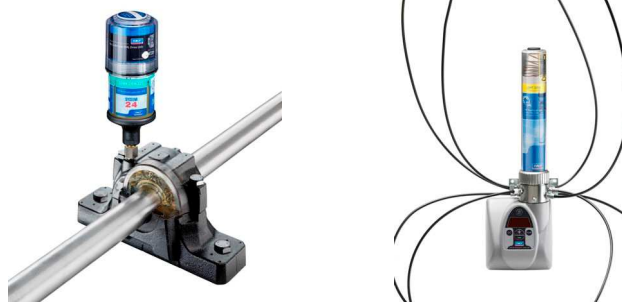
Doplňování maziva z boku ložiska (vyprazdňování otvor) nebo přes vnější kroužek ložiska:

Pokud dojde k zaplnění více jak 75 % volného prostoru tělesa, náplň plastického maziva by se měla vyměnit.

Nepřetržité domazávání

Pro špatně přístupná místa nebo časté domazávací intervaly je vhodné zvolit automatický domazávací systém, například automatické maznice SYSTÉM 24 nebo vícebodové mazací zařízení SYSTÉM MultiPoint.

Provádíme školení a poradenství ohledně mazání ložisek

Naše firma nabízí nejen prodej maziv, mazacích komponent a mazacích systémů, ale poskytuje také poradenství a školení v oblasti mazání ložisek. Dále jsme vybaveni výjezdovým servisním vozidlem, se kterým jsme schopni řešit problémy přímo u zákazníka a nabízet tak vyšší přidanou hodnotu k prodávanému zboží.

Dalibor Osmančík
(K vytvoření článku byly použity materiály společnosti SKF)